

undersøge mulighederne for at etablere ordninger, der kan modvirke de potentielle tab og virkninger af dyrkning af genetisk modificerede afgrøder.

Henstillingen er ikke bindende for medlemsstaterne, men EU-retten principper og bestemmelser om det indre marked samt proportionalitet skal iagttages ved udformningen af national regulering for sameksistens.

Det fremgår af henstillingen, at Kommissionen to år efter offentliggørelsen aflægger en rapport til Europa-Parlamentet og Rådet om de erfaringer, der er gjort i medlemsstaterne med gennemførelse af foranstaltninger for sameksistens. Hvis det er relevant, vil Kommissionen i den forbindelse foretage en evaluering af alle de skridt, som det er muligt og nødvendigt at tage.

De i lovforslaget foreslåede landbrugsmæssige virkemidler om dyrkningsafstande og dyrkningsintervaller m.v. og foranstaltningerne vedrørende uddannelse, informationspligt og kontrol m.v. svarer til de i henstillingen anførte forslag til virkemidler, der kan indgå i de nationale strategier for sameksistens, og vurderes at være i overensstemmelse med de oven for nævnte EU-retlige principper.

2. 3 Nationale initiativer

2. 3. 1 Udredningsgruppen

I forbindelse med implementeringen i dansk ret af udsætningsdirektivet gennem vedtagelse af lov nr. 384 af 6. juni 2002 om ændring af lov om miljø og genteknologi blev det besluttet, at fødevarerministeren skulle tage initiativ til udarbejdelse af en strategi for sameksistens mellem genetisk modificerede, konventionelle og økologiske afgrøder. Fødevarerministeren nedsatte på den baggrund en faglig udredningsgruppe sammensat af uafhængige forskere og eksperter. Udredningsgruppen fik til opgave, med udgangspunkt i danske forhold og på basis af den tilgængelige viden på området, at:

- 1) Foretage en faglig udredning af kilder til spredning mellem genetisk modificerede, konventionelle og økologiske produktionsformer.
- 2) Vurdere omfanget af spredning samt behovet for virkemidler.
- 3) Identificere samt vurdere mulige virkemidler til at sikre sameksistens mellem genetisk modificerede, konventionelle og økologiske produktionsformer.

Udredningen skulle foretages for hver afgrøde og omfatte de faser af landbrugsproduktionen, hvor der er mulighed for spredning. De erhvervsøkonomiske

konsekvenser ved at implementere virkemidlerne skulle ligeledes vurderes.

Udredningsgruppens endelige rapport forelå den 25. august 2003.

Det fremgår af udredningsgruppens rapport, at sameksistens mellem genetisk modificerede, konventionelle og økologiske afgrøder som hovedregel og ved moderat udbredelse af genetisk modificerede afgrøder vil være mulig ved brug af de foreslåede virkemidler og ved de fastsatte eller forudsatte tærskelværdier. For enkelte afgrøder med fremmedbestøvning og/eller lang levetid af frø i jorden er der dog undtagelser fra denne hovedregel.

Sameksistens mellem de forskellige typer afgrøder vil ud over god landmandspraksis kræve omhu i produktionen og anvendelse af specifikke virkemidler. Ved mere omfattende dyrkning af genetisk modificerede afgrøder kan yderligere virkemidler blive nødvendige.

Omfanget af nødvendige virkemidler for at undgå forekomst af genetisk modificeret materiale varierer fra afgrøde til afgrøde. Det er vurderingen, at der med det aktuelle udbud af genetisk modificerede afgrøder og sorter ikke inden for de nærmeste år vil blive dyrket genetisk modificerede afgrøder i større omfang i Danmark.

Sameksistens mellem forskellige produktionstyper er i forvejen kendt fra f.eks. produktion af frø. Frøproducenter har således stor erfaring med at arbejde med driftsmetoder, der skal sikre, at frø overholder minimumsnormer for forekomst af fremmed sort.

De eksisterende regler vedrørende produktion af frø er baseret på erfaringer og videnskabelige studier af pollenspredningsafstande og frøoverlevelse i jorden. Der er ingen forskel i spredningsmåden mellem en konventionelt forædlet sort og den tilsvarende genetisk modificerede sort for langt de fleste egenskabers vedkommende. Spredningsvejene vil afhænge af den pågældende planteart.

Udredningsgruppens anbefalinger om dyrkningsafstande mellem marker med genetisk modificerede afgrøder og marker med konventionelle eller økologiske afgrøder samt om dyrkningsintervaller (år mellem samme afgrøde) tager derfor udgangspunkt i de gældende danske regler for produktion af frø. I disse regler er der fastsat dyrkningsafstande og dyrkningsintervaller, som skal sikre, at frøet overholder EU-minimumsnormer for forekomst af fremmed sort.

Udredningsgruppen har anvendt denne allerede eksisterende viden suppleret med oplysninger fra nye videnskabelige studier og rapporter i udarbejdelsen af anbefalede virkemidler.